

Ақтөбе облысы, Темір ауданы, Шұбарқұдық гимназиясының
биология пәні мұғалімі: Ермекова Жанаргуль Ержановна

**Есту мүшесі және
есту анализаторы.
Құлақтың құрылысы.**

Мақсаты:

Білімділік:

Адам өміріндегі есту қабілетінің маңызы, есту анализаторының қызметі, есту гигиенасы туралы түсінік беру;

Дамытушылық:

Оқушылардың ой-өрісін кеңейту, танымдық белсенділігін, өз бетінше білім алу, саралау, қорытынды жасау дағдыларын дамыту;

Тәрбиелік:

Гигиена ережелерін сақтап жүруге үйрету. Салауатты өмір сүруге тәрбиелеу.

8-сынып

**Сабақтың
типi**

Жаңа білімді
меңгерту

**Сабақтың
түрі**

Аралас

**Сабақта
қолданылған
әдіс-тәсілдер**

- топқа бөлу
(мозайкалық әдіс);
- сұрақ-жауап;
- ЖИГСО әдісі;
- Топтастыру әдісі;
- Үш шапалақ әдісі;
- Топтық, жеке
жұмыстар;
- Инсерт әдісі

**Сабақтың
көрнекілігі**

Презентация,
сызбанұсқалар,
құлақтың нақпішіні,
интербелсенді
тақтадағы
тапсырмалар, нақыл
сөздер, суреттер

Оқушылар үшін оқу нәтижелері

Сабақта туындаған негізгі идеялар

Сабақ жоспары:

- I. Ұйымдастыру кезеңі (3 мин)
- II. Үй тапсырмасын тексеру(10 мин)
- III. Көзге арналған жаттығу(2 мин)
- IV. Үй тапсырмасын қорытындылау(2 мин)
- V. Жаңа сабақ(16 мин)
  - 1. Қызығушылықты ояту бөлімі(2 мин)
  - 2. Мағынаны тану бөлімі(14 мин)
- VI. Сергіту сәті(2 мин)
- VII. Жаңа сабақты бекіту(5 мин)
  - 1.Ой толғанys
- VIII. Қорытынды. Кері байланыс: рефлексия(2 мин)
- IX. Бағалау(2 мин)
- X. Үйге тапсырма(1 мин)

Ұйымдастыру кезеңі

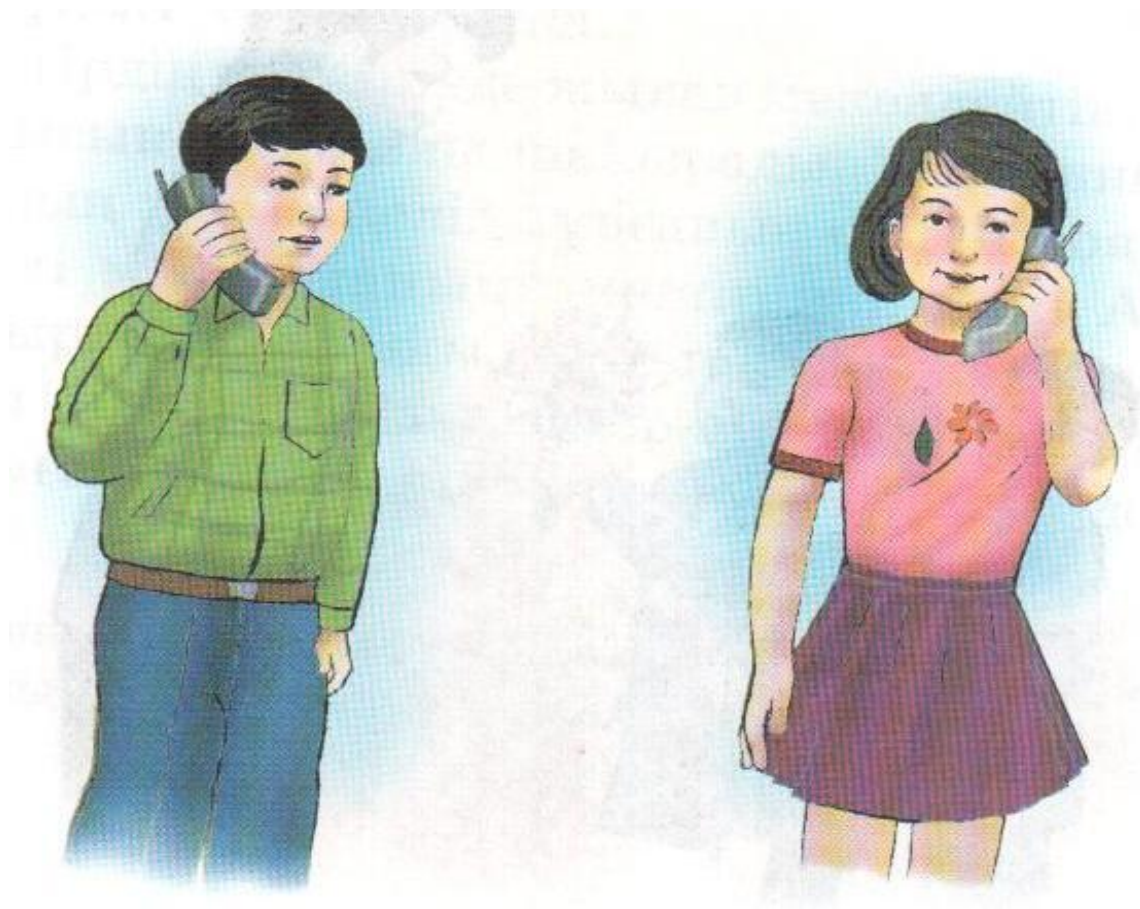
Көңілді жұмбақ

Қос шауып келі бар,
Екі алып келі бар,
Қос жол көргіші бар,
Екі үн сезгіші бар,
Жалғыз мол асары бар,
Кеуде қағары бар
Ауа соғары бар,
Қорек қорабы бар
Тағы, тағы.....

Тоқсан жол торабы бар,
Шешеді бұл жұмбақты
Талпынған талабы бар
Бұл кім? .....

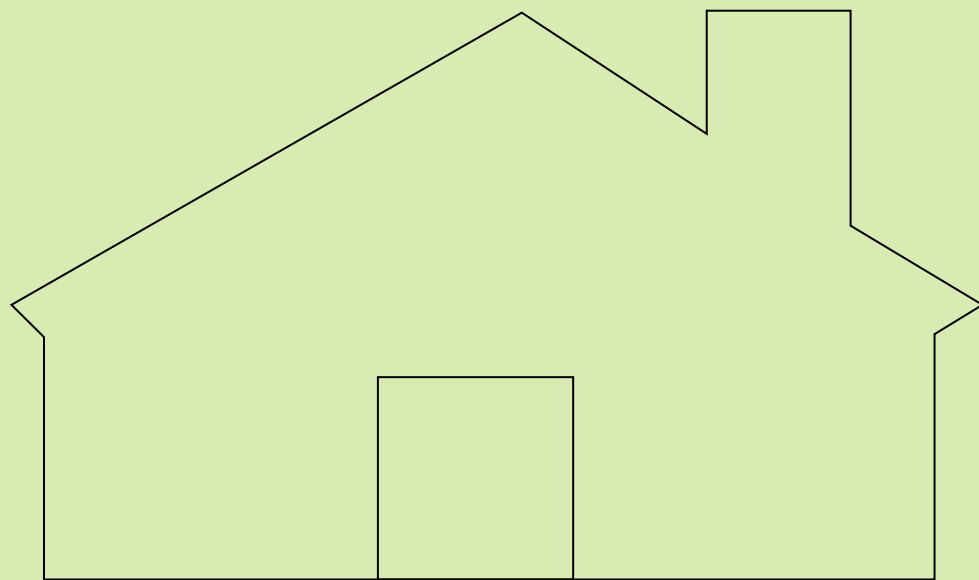

Адам

Мозайкалық әдіс (суретті қималарды құрастыру) арқылы топқа бөлу

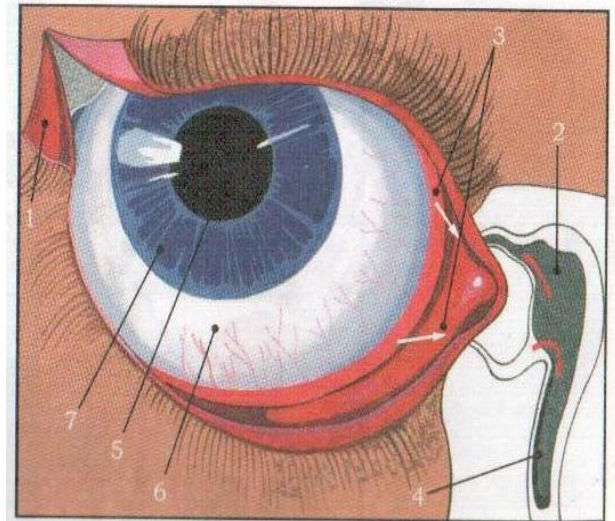
Үй тапсырмасын

тексеру

Сұрақ-жауап. (3ұпай)

- Көрудің маңызы қандай?
- Көздің қосымша мүшелерін ата?
- Көз алмасының қабықтарын ата?
- Ақ қабық, тамырлы, торлы қабықтардың қызметтері қандай?
- Көзді зақымданудан сақтау, көз аурулары.

1. Жас шығаратын без
2. Жас жиналатын қалта
3. Жас ағатын без өзекшелері
4. Мұрынмен байланысатын жас өзегі
5. Қарашық
6. Ақ қабық
7. Нұрлы қабық

Әйкестігін анықтау тесті.

(5ұпай)

1. Қарашықтың артқы бөлігінде
екі жағы дөңес линза тәрізді
денешік- *А. Су*
В. Құтыша
С. Таяқшалар
2. Көзбұршақ қисықтығының
ұлғаюы- *Д. Көзбұршақ*
Е. Аккомодация
3. Шыны тәрізді денеде болады-
4. Жарық пен түсті қабылдайтын рецептор-
5. Қараңғыда жарықты қабылдайтын рецептор-

Тесттің жауабы:

1-Д

2-Е

3-А

4-В

5-С

Үй тапсырмасын сұрау сәті

Көзге арналған жаттығу

Отырып жасалады.

Көзді 3-5 секундқа қатта жұмып, содан кейін 3-5 секундқа ашады. 6-8 рет қайталайды.

Қабак бұлшықеттері шынығып, қанайналым жақсарады.

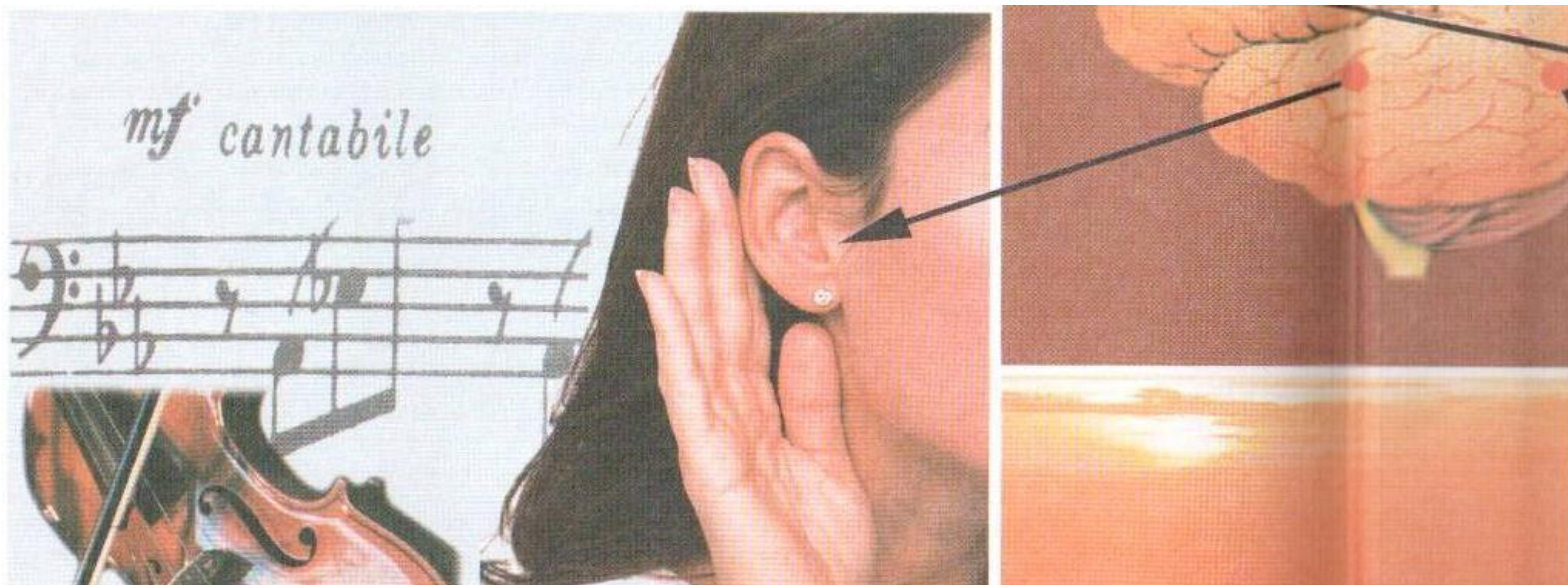

Үй тапсырмасын қорытындылау

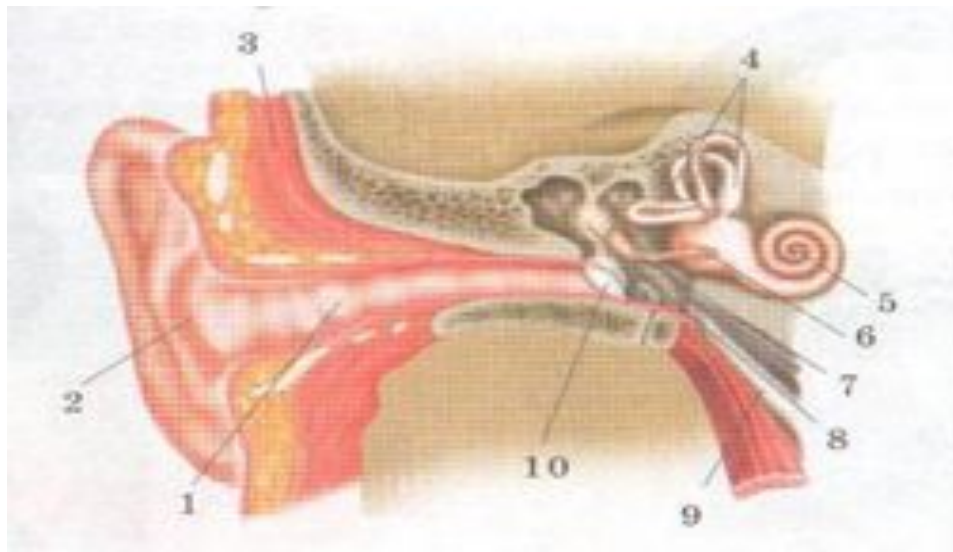
Әйгілі Елена Келлер қалыпты көретін адамға мынадай кеңес берген: “Көздеріңді пайдаланыңдар! Әрбір күнді ертең соқыр болып қалатындай өткізіп, өмір сүріңдер. Сонда сендер ешқашан көрмеген ғажайып әлемді көре бастайсыңдар”.

Жаңа сабақ

Есту мүшесі және есту анализаторы.
Құлақтың құрылысы.

ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚТЫ ОЯТУ

Мағынаны тану

ЖИГСО әдісі бойынша тапсырма: Оқушылар жаңа тақырыпты оқып шығып, жұбымен пікір алмасып, топта талқылайды.

1-топ. Есту анализаторларының маңызы

2-топ. Есту мүшесі: құлақтың құрылысы мен қызметі

3-топ. Есту гигиенасы.

«Топтастыру» стратегиясы

Нәтижесін топтар
өзара **үш шапалақ**
арқылы бағалады

Сергіту сәті

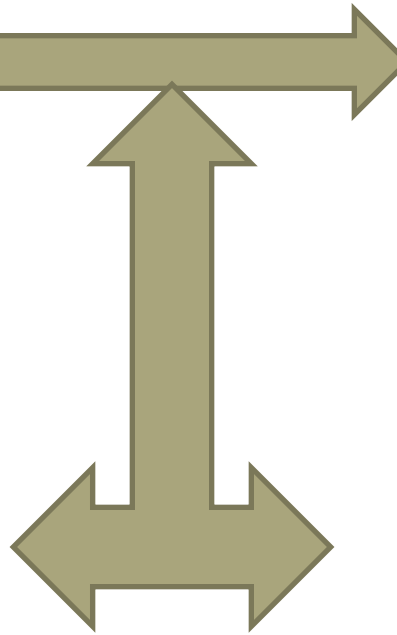
Нәтижесінде: жағымды
көңіл-күй қалыптасты

Жаңа сабақты бекіту

Ой толғаныс

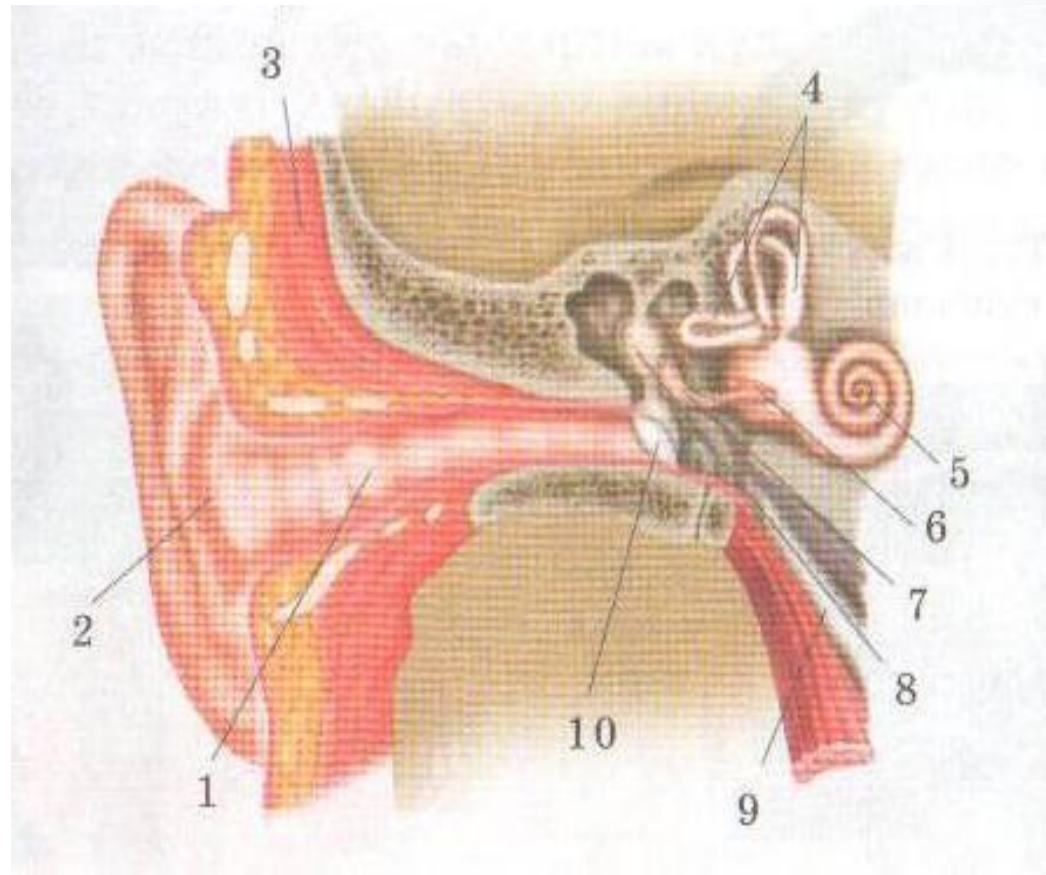

Нәтижесінде
оқушылар
интербелсенді
тақтадан суреттегі
құлақтың құрылысы
мен қызметі туралы
айтып шықты.

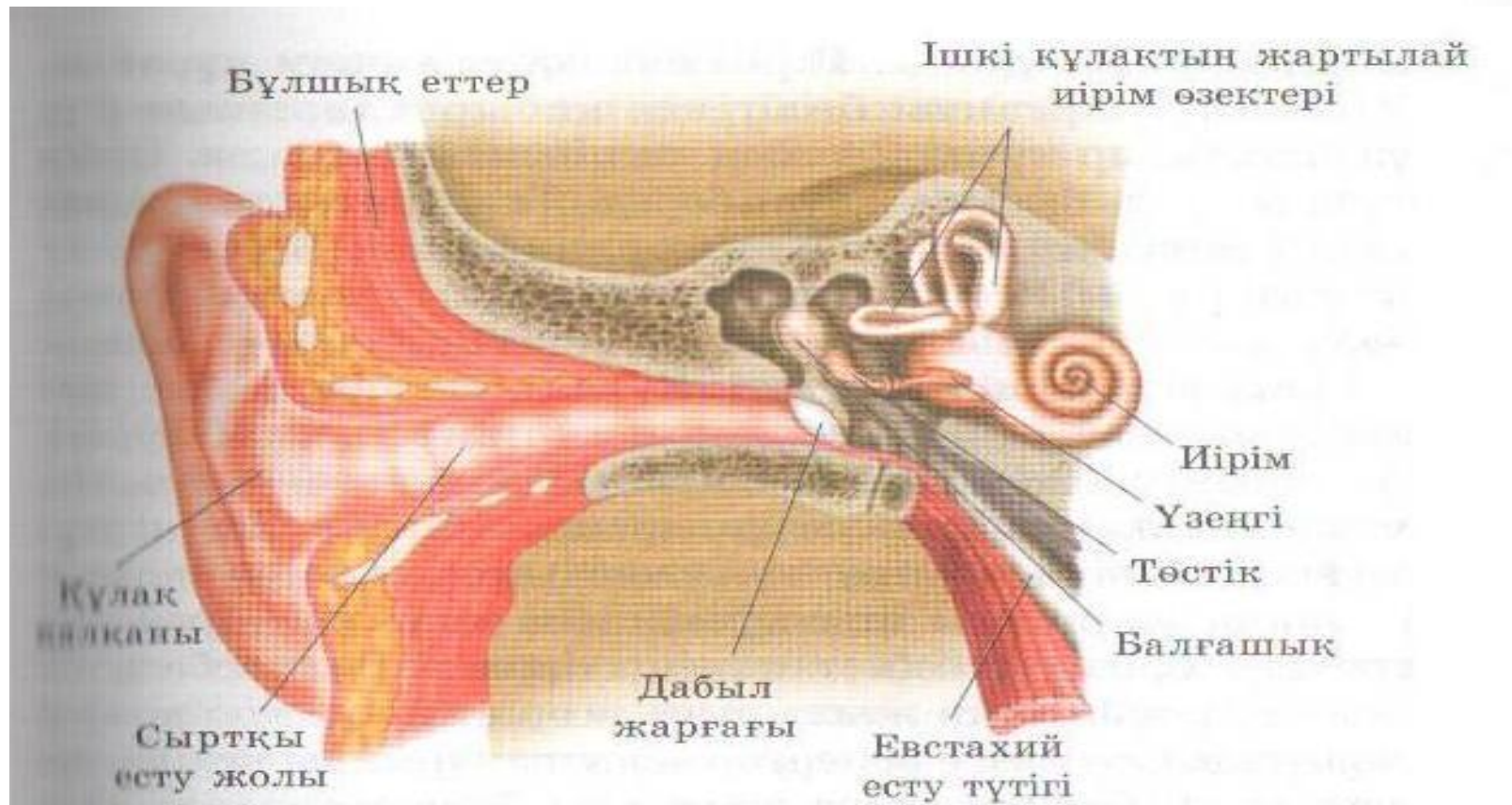
Бекіту жауаптары

- 1-есту жолы
- 2-құлақ қалқаны
- 3-бұлшықет
- 4-иірім өзектері
- 5-есту иірімі
- 6-үзеңгі
- 7-төстік
- 8-балғашық
- 9-Евстахий түтігі
- 10-дабыл жарғағы

Қорытынды:

Құлақтың суреті бойынша көрсетілді

Кері байланыс: рефлексия

- Инсерт әдісі бойынша түртіп алу жүйесі арқылы кестені толтырады.

Білемін	Меңгердім	Немі түсінбедім?	Таңқалдырды

Нәтижесінде кері байланыс арқылы оқушыларымыздың білім, білік деңгейі айқындалды

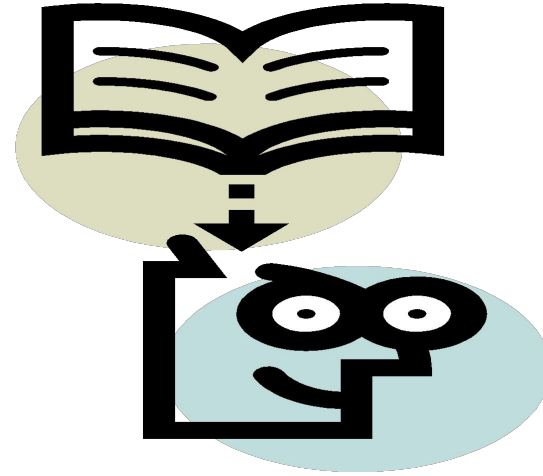
Инсерт әдісі бойынша түртіп алу жүйесі арқылы кестені толтырады.

Білемін	Меңгердім	Немі түсінбедім?	Таңқалдырды
Мен-араң есту иш- шея арқылы құршамақ өртарақ әр түрлі да- бастарда қабілет таңырай танып білемін. Құршамақ жаны өзіне Сабалқал дарап тұрқы- растық. Құршамақ 3 бөлімше. Сартыра, сарта- ра, шікі құршамақ тү- рісіне. Бірақ, оларда таңырай құршамақ са- лалық түрде.	Сартыра құршамақ-құрша- мақ есту иш-шея арқылы не рабын қарамақан тұрталмақ түрде. Құршамақ құршамақ таңырай өзіне рабын қарамақан күйіне ба- талықтан шығарып Ал шікі құршамақ құршамақ түрде. Құ- ршамақ түрде. Құ- ршамақ түрде. Құ- ршамақ түрде. Құ- ршамақ түрде. Құ- ршамақ түрде.	Сабалқал есту иш-шея түрде. Құршамақ түрде. Бірақ, оларда сабақ таңырай өзіне күйіне, ұя- лақанға түрде. Құрша- мақ, тұршамақ түрде.	Құршамақ өзіне рабын қара- мақ, шікілер бар өзіне таңырай. Мәселен: Құршамақ 3 бөлімше. Бірақ, өзіне шікілер өзіне рабын қарамақан күйіне. 3-еу бөлімше, өзіне құршамақ өзіне 4 бөлімше бар өзіне таңырай түрде.

Құршамақ құршамақ

Бағалау

- 12-15 ұпай- “5”
- 9-11 ұпай- “4”
- 7-8 ұпай- “3”
- 6-төмен- “2”

Бағалау нәтижесі

Бағалау парағы

Аты-жөні	Сұрақ-жауап 3ұпай	Сәйкестігін анықтау тесті. 3ұпай	ЖИГСО әлісі Ойлан- жұптас- талқыла 2 ұпай	Топтастыру әлісі Постер қорғау 5 ұпай	Бекіту тапсырмасы Суретпен жұмыс 2 ұпай	қорытынды
Жүнісов Әсет	3	3	2	5		13
Жойбаев Арайлым	3	3	2	5		13
Зағиперей Әзрет	2	3		5	2	12
Сарманова Алина		2	2	3		7
Худанова Әлішә	2		2	4		8
Әлибаев Әсет	2	1		3	2	8
Мамбетов Әсет	2	3	2		2	9

Бағалау парағы

Аты-жөні	Сұрақ-жауап 3ұпай	Сәйкестігін анықтау тесті. 3ұпай	ЖИГСО әлісі Ойлан- жұптас- талқыла 2 ұпай	Топтастыру әлісі Постер қорғау 5 ұпай	Бекіту тапсырмасы Суретпен жұмыс 2 ұпай	қорытынды
Алимулла Дина	3	2	2	5		12
Досжан Әлишә		3	2	4	2	11
Жаратқанова Әліну	2		2	3	2	9
Сұлтжанов Ерлік	2		2	3	2	9
Қуанышбаева Жүлді		3	2	5	2	12
Сиралиев Дина	3	2	2		2	9

Бағалау парағы

Аты-жөні	Сұрақ-жауап 3ұпай	Сәйкестігін анықтау тесті. 3ұпай	ЖИГСО әлісі Ойлан- жұптас- талқыла 2 ұпай	Топтастыру әлісі Постер қорғау 5 ұпай	Бекіту тапсырмасы Суретпен жұмыс 2 ұпай	қорытынды
Қандықали Дана		5	2	5		12
Қайыпбаева Р.	3		2	5		10
Мұхамбетов А.		5		5		10
Сембаев Мұр	3					3
Саман Аманжол		5		5		10
Қарашай Қ.		5	2	3		10

Үй тапсырмасы

1. Есту мүшесі және есту анализаторы. Құлақтың құрылысы оқу.
2. Синквейн әдісі бойынша «құлақ» сөзіне бес жолды өлең құрастыру

